

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 2.50, za pol leta . f. — 5, za vse leto . f. — 10. — Na naročila brez priloge naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 3 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašje se računa po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmetnice in javnozahvale, domači oglašji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravnništvo ulica Molino picolo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

„V edinosti je moč!“

Shod zaupnih mož v Ljubljani.

II.
(Dalje.)

V resoluciji II. so se vsprejele vse po tržaskih in isterskih zaupnih možeh nasvetovane spremembe oziroma dodatki, le v uvodu se je odklonil naš najbistvenejši in najvažnejši predlog.

Ta resolucija se je popolnila v smislu vsajenosti naroda slovenskega z narodom hrvatskim, posebno pa istrskimi Hrvati: vsela so se v poštev poleg slovenskih tudi analogna narodna stremeljenja naših hrvatskih bratov in sotrpinov, kolikor se dostaja uradovanja pri oblastih in nastavljanja našega je-sika nesmožnih uradnikov; kolikor se dostaja obdavanja oblasti z našim ljudstvom, posebno pa, sodnih razprav — pripomočjo tolmačev, katera praka očitno nasprotuje voljavnim sakonskim določilom gledé ustnosti in neposrednosti postopanja.

Zlasti so stremeljenja istrskih Hrvatov gledé ljudskega šolstva povsem alična našim stremeljenjem. Kakor se morajo boriti štajerski, koroški in deloma celó kranjski Slovenci proti pogubnim nakanam nemškega „Schulvereina“, tako se moramo boriti mi primorski Slovenci in Hrvati proti družbi „Lega nazionale“, koje družbe smetri so za naš narodni obstanek istotako nevarni, kakor nemškega „Schulvereina“. Prav je torej — in to beležimo zadovoljstvom — da se je II. resolucija v točki o ljudskem šolstvu premenila tako, da se poleg naše družbe sv. Cirila in Metoda priporoča zajedno v posebno skrb Slovence in Hrvatov tudi alična družba za Istro.

Povsem umesten, utemeljen in pravičen je protest v tej resoluciji proti žalostnemu dejstvu, da se mora med Slovenci in istrskimi Hrvati boriti narodna poštvalnost za ono pravično urejeno narodno šolstvo, katero ustanovljati, vzdrževati in braniti je dolžnost javnih, po zakonu v to poklicanih činiteljev.

Tu je bila tržaskim in istrskim zaupnim možem posebna dolžnost, zahtevati, da se vsamej v poštev tudi istrski Hrvati, kajti ta doli nam ni računati samo z nedostatom pravično urejenega šolstva, ampak z vneboupijočo krivico, da po velikem delu Istre nedostaje narodnega šolstva sploh, tako, da imamo na tisoče in tisoče otrok, ki ne vidijo nikdar šole ni od notri ni od zunanaj. To pa uprav zato, ker dotični javni in po zakonu poklicani činitelji — tu imamo seveda v prvi vrsti na mislih avtonomne činitelje — ne le ne store ničesar v prosepah šolstva med istrskimi Hrvati, ampak stavljajo še zapreke temu razvoju, ker se bojé, da bi naš kmet postal — pameten.

PODLISTEK.

Bárdyjeva obitelj.

Prigodba iz leta 1848—49.

Poslovenil Iv. Kuret.

— Hodi, le hodi! — Čim preje, tem bolje — samo, da te ne vidim več pred seboj — govori v pretrganih stavkih svojemu sinu. — Ne misli, da govori jeza iz mene ne — bujam se to že celó ne — z grozo osiram se na te — stresa me, ko na te mislim! Ti si moj edini sin, vse moj up in nada, dobro veš, kako sem te ljubil in te še ljubim. Če pa vidiš sedaj solze v mojih očeh, koje se niso še nikedar solzile, da bi jaz znal: tako ne misli ne, da tečejo te solze radi tebe! Ko bi jaz vedel, da bode tvoja smet najhujši vdarec, katerega mi je usoda namenila, pohlevno bi pretrpel in rekel: „Gospod je dal, gospod je vzel, slavljeno bodi njegovo ime“; — ko bi nič drugoga ne vedel, kakor da boš ti in tvoji prismojeni tovariši v krva-

Poklicani činitelji ne store torej ničesar v prosepah narodnega šolstva po Istri, od istrskega siromaka pa ni smeti zahtevati Bog ve kake narodne poštvalnosti: uprav zato ne, ker je — siromak, da se Bogu usmili! Saj je narodna poštvalnost po Istri zares ogromna, ako jo primerjamo z gospodarskimi silami te po laški gospódi nečuvno zanemarjene pokrajine, ali toliko gotovo ne smóre, da bi mogla sama iz sebe skrbeti za tak razvoj narodnega šolstva, ki bi vsaj približno zadostal faktičnim potrebam.

Kdo naj torej pomore tem siromakom, ako ne mi Slovenci, ki živimo žinjimi v tesni dotiki, slogi in bratski ljubezni in ki imamo priča-kovati največ dobička in trdne zaslonbe, ako se ta ubogi ali vrli in pošteni narod istrsko-hrvatski opomore gumno in duševno!

Tržaskim in istrskim zaupnim možem je bila torej še posebna dolžnost potegniti se kar najtopleje za istrske Hrvate gledé na potrebe narodnega šolstva; to pa toliko se stališča naših narodnih interesov, kolikor z ozirom na dejstvo, da se delokrog našega slovenskega političnega društva „Edinost“ faktično razteza tudi na hrvatski del Istre, zbok česar smo prisiljeni, misliti tudi za Hrvate.

Isto velja tudi za srednje šolstvo. Srednje šolstvo je zanemarjeno po vseh slovenskih pokrajinah, ali tako zanemarjeno ni nikjer, kakor je v Istri z ozirom na slovensko in hrvatsko večino prebivalstva. Tu nimamo ni srednjih šol, ni vsporednic — hujšega zanemarjanja si pač ne moremo misliti. Opravičena je bila torej naša zahteva, da se poleg potrebe slovenskih vsporednic na gimnazijih v Celju, v Gorici in Trstu omeni tudi potreba slovenskih vsporednic na gimnaziji v Kopru in hrvatskih v Pulju.

Nad vse potreben in opravičen pa je bil naš dodatek k II. resoluciji gledé pravičljavnih razredov, koje moramo smatrati kot nekako kazni za Hrvate in Slovence. Ta kazni je pa naravna posledica dejstva, da nimamo svojih srednjih šol in da se naši otroci — protivno členu XIX. drž. osnovnih zakonov — silijo v nemške srednje šole, za katere se morejo pripravljati jedno leto v pripravljalnih razredih. Iz tega izvira kričeča krivica, da treba slovenski in hrvatski učenec 9 let, da izvrši gimnazij, dočim trebata nemški in laški učenec le 8 let, ali z drugimi besedami: da mora naš učenec takorekoč izbrisati iz svojega življenja jedno leto! Jedno leto življenja! To je izguba, koje ne more poravnati nikdo, to je predmet, za kateri ni plačila, to je žrtva, za katero ne poznamo ekvivalenta.

vej bitvi posekani do zadnjega možá, potienil bi britko solzo, katera mi v oko silí, globoko nazaj v hladilo svoje duše; ne, to ni, kar me mori, temuč: zemlja, napojena z vašo krvjo, bode prokleta in smrt vaša bode ob enem smrt dveh srečnih dežel!

— Kateri bodeti na novo prerajeni! — odvrne sin.

— To ni res! Zapleten si se svojimi tovariši v strašansko zmoto, ker vsi mislite, da sidate novo, če podirate staro. — Čemu ekušate Boga z osodo očetnjave? Čemu neki zavračate in uničujete vse obstoječe v praznem upu na to, kar ima še le priti? So je mar toliko naših, zvestih, pošteno-mislečih možé ekoli stoletja zastonj borilo za našo staroslavno ustavo? In ta naj sedaj tako pogine? Morda niso bili to pravi patrijotje? Niso bili to srčni, vitežkohrabri možje? Morda ljubijo tvoji tovariši s tem svojo domovino, da skrbnim in prizadevajóčim patrijotom v deželnem zboru žvižgajo, je izzazivajo in grdijo, svojo domovino bolj kot mi, kateri rod

Po vsaj pravici pozivlja torej resolucija II. slovenske in hrvatske poslance, da zastavijo vse svoje sile v to, da se odpravi ta krivica.

(Konec II. čl. prihodnjí.)

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.)

V svoji predvčerajšnji seji je zbornica vsprejela zakon o pripevkah za farne cerkve. Posl. Cech je poročal v imenu davčnega odseka o imenovanji komisij za pregled zemljiškokadavčnega katastra. Minister Plener izjavlja, da je vladni predlogi namen odstraniti velike pogrške pri uravnavi zemljiškega davka. Vlada želi znižati glavno svoto zemljiškega davka. Zemljiški in hišni davek se znižata v letih 1896 in 1897 za 10, pozneje za nadaljnjih 5 odstotkov; hišni razredni davek od 1. janvarja 1897 za 10, pozneje za 2%. Zbornica je vsprejela zakon v tretjem branju. Predsednik je prijavil na to, da mu je došla neka interpelacija, k o je ni mogóče prediti. Priporoča torej tajno in zaupno sejo potem, ko se spraznijo galerije.

Ruski car in pa general Gurko. Dne 18. t. m. bil je god carja Nikolaja Aleksandroviča. Tem povodom bilo je odlikovanih in promaknjenih mnogo oseb, med katerimi v prvi vrsti general Gurko, poveljnik Vršavski, ki je imenovan generalnim vojnim maršalom v priznanje njegovih velikih zaslug za časa rusko-turške vojne. Car je o tej priliki vsprejel demisijo generala Gurka kot generalni gubernar Varšavski, ker je Gurko bolehen.

Vojna med Kitajem in Japonsko. Iz Pekinga v London došla poročila opisujejo položaj v kitajski prestolnici kot jako resoben. Temu so varok nedisciplinovane tolpe kitajskih vojakov, deloma pa tudi prebivalstvo samo, ki kar nič ne prikriva svojega sovraštva proti tujcem. Razna odposlanstva dogovorila so se že za slučajno skupno obrambo, zajedno pa so prosila kitajsko vlado dovoljenja, da smejo v slučaju potrebe ali nevarnosti iskrcati vojake iz evropskih vojnih ladij. Tega pa kitajska vlada ni dovolila, ker se boji, da bi se evropski vojaki sprijeli s kitajskimi. Kitajski cesar izdal je naredbo, s katero ukazuje svojim vojakom, da naj se vedejo prijateljski proti tujcem in da morajo v slučaju potrebe braniti evropska odposlanstva. (Pred kom? Menda pred njimi samimi? Staveo.)

Različne vesti.

Cesarjev dar. Nj. Vel. cesar podaril je iz svojega imetka svoto 4000 gld., ki naj se razdeli med ubožne in vredne Dunajčane.

za rodem svojej očetnjavi žrtvujemo blagó in kri, imenje in življenje samo za to, da ostane domovina neškodovana, mirno prenašaje celó sramoto, psovanje in zaničevanje? Življenje in blagost naroda sicer ne cvete pod našimi rokami (vlado), pa je konečno vendarle življenje! Vi obljudujete domovini slavo, ali ta slava se imenuje: smrt! — ališ? — smrt! —

— Mogoče — odgovori sin — mogoče, da mi, bojujoče plemstvo, zgubimo vlado, za to pa jo damo ljudstvu desetih milijonov, koje je do sedaj bilo ptuje na lastnej zemlji, v svojej domovini! —

— Sanjarije! Ljudstvo, koje hočete vi rešiti bremen, katera mu nalaga plemstvo, vas ne bode razumelo! Saj tudi ne more biti drugače! Kar mu vi sedaj hočete dati, tega ljudstvo nikedar zahtevalo ni! Ono potrebuje blagostanja, primerne njegovej pridnosti. Pokaži mi, če moreš, le jednega svojih podložnikov, da bi zarad mene stradal, da sem mu jaz morda vničil družino, da mu ne

imenovanje pri pošti. Minister za trgovino imenoval je računskega pregledovalca Ivana Hoheggerja, doslej prideljenega pošti v Trstu, računskim svetovalcem pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Gradcu.

Za slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda se je nabralo v veseli družbi pri g. Antonu Babiću 1 gld. 32 nč. G. Filip Jerić dodal je še 1 krono, Luka Saražin pa 1 gld. Naš možati Luka, izročitvi svoto voditelju šole je priložil še 1 gld. v nek poseben dober namen. Skupaj 3 gld. 82 nč. Hvala darovateljem!

Za „božičnico“ oziroma slovensko šolo darovali so nadalje: g. Jovo Kovačević 10 gld., g. dr. Mandić 5 gld., g. prof. Spindić nabral med svojimi kolegi 12 gld. in sicer so darovali gg.: Dapar, Spindić, Perić po 3 gl., Bjankini 2 in Laginja 1 gld.

Prvi razred na slovenski šoli pri sv. Jakobu se je zopet odprl valed namestništvene okrožnice z dne 3 decembra št. 63920.

Vodstvo.

„Dobro mišljen nasvét“. Predsinočnja „Triester Zeitung“ nas je zopet enkrat presenetila s člankom, o katerem ememo misliti po vsaj pravici, da je bil nadahnjjen z neko posebno strani. Članek je pisan mirno, stvarno in dostojno. Približal pa se je Slovanom toli važnim in, kakor pravi, dobro mišljenim nasvetom, da treba vsakako temeljitoga odgovora; zbok česar se tu ne moremo spuščati v meritorno razpravo ter moramo prositi malo potrpljenja. Za danes bodi dovolj, ako povemo, da pozivlja primorske Slovence, naj vendar enkrat konkretno svoje želje in zahteve ter predložijo svoj program, o katerem bode razpravljati, če tudi s prvega le akademski.

To je gotovo važen nasvét; ali še veliko važnejši je predpogoj, koji je, po „Triesterici“, neizogiben za tak program: popolno soglasje med Hrvati in Slovenci. Za pot ran božjih: so-li mar uredniki „Triesterice“ zašli med razpüte „tržasko radikalce“? Da smo to vedeli, vzeli bi jih bili nedavno seboj v Ljubljano.

Toda šalo na stran! Mi ne moremo vedeti sicer, ali je predlog „Triesteričin“ zares „dobro mišljen“ ali pa je le izrodek hipne kaprice, ali odgovoriti hočemo stvarno in temeljito, da pokažemo, da dobro vemo, kaj hočemo.

Vera in politika. Vse kršćanski svet začudil se je drznosti italijansko-židovske klike tržanske, ki se z bogokletno roko vtika v čisto verske stvari naše katoliške Cerkve, presajajoč svoj srd do Slovanstva v svetišča in zavijajoč čisto versko stvar v političko. Dovolj žalostno je, da nam gospodarijo „liberalni“ židje na političkem polju; da bi

bi o času potrebe pomagal, da bi mu katerikoli bil nepravilčen? Niti ene pritožbe ne ališ zoper mene! In potem razlagaj jim, da sem jim pri vsem tem nepravilčen, ker jih ne pokličem od pluge, ter jih ne vprašam, kako oni mislijo o ustavi, o postavodajstvu in o državnej upravi? Zijali bodo v te in o vsem tem ničesar razumeli, pa vendar je mogoče, da mi, razsvetli po tvojih obetih, v brezumnjej razkačenosti napadejo hišo, ter mi jo nad glavo zakurijo! —

— Kdo je pa kriv te žalostne reanice? Napadne razmere. Da ljudstvo naših idej ne razume, je naravni nasledek trdih prestopkov in pregreškov naših prednikov. Ko pa bode ljudstvo svobodno, ko se bode zavedalo, da je tudi vsakdo izmed njega „človek“, kakor vsak plemenitaš, tako bode kmalu razumelo vse to, česar danes zapopasti še ne more!

— Ali to svobodo bodo stotisoči plačali z življenjem!

(Dalje prih.)

nam pa isti židje ukazovali v katoliški Cerkvi, tega pa ne in nikdar ne! Žalostno je, a resnično, da se najdejo celo duhovni, ki — hoté ali nehoté — podpirajo lahonske žido-liberalce v njih boji proti Cerkvi, v denuncijanstvu, naperjenem proti tržaški škofiji. Taki duhovni zanašajo zločno s najsigurnejšimi našimi sovragi cerkvena vprašanja na — političko polje. In da je res takih duhovnov, dokazati je prav lahko. Kakó bi drugače doznalo glasilo tržaških žido-liberalcev, „Il Piccolo“, o zaupnici, katero je izročila duhovščina tržaško-koperske škofije škofu magr. dr. Glavini? Gotovo ne bi bil ta list doznal o nje vsebini, da ga ni obvestil koji duhoven-somišljenik, ki bi utopil vse Slovane v žlici vode, kakor bi to storili naši žido-liberalci, če bi — mogli. In da je, žal, res takih duhovnov, to priznava isti „Il Piccolo“ sam, kajti trobi na vsa usta, da kanoniki kolegija Sv. Jurja v Piranu niso hoteli podpisati zaupnice škofu. Ne zavidamo tem monsignorom časti, katero jim daje „Il Piccolo“, odobrivi njih postopanje in naglašajo: „Duhovnu italijanske narodnosti nikakor ne dopušča vest, da bi stavil svoje ime pod spis, ki odobruje slavofilno postopanje Tržaške kurije“. Evo nas iz Cerkve na političkem polju!

Slovensko petje v tržaških cerkvah. Pišejo nam: Petje poveljuje svečanost. Cerkev je od nekdaj skrbela za lepo in dostojno petje. Po velikih mestih in o največjih praznikih kaj lepo pojo močni zbori, a mnogokje je petje manj primerno in bolj teatralno. Zadoja leta skušajo oživeti v cerkvi „ecclijansko petje“. Tu bi hotel naglasiti, kaj se je storilo v mestu Tržaškem za cerkveno petje. Zelo malo ali nič. Pojdi k sv. Jakobu, v cerkvi dobiš skoro same Slovence; poslušaj petje, ozri se na kor, tu dobiš pristne laške pevke, ki ti pojo slovenski na laškem tekstu. Kako je to petje, Bogu se usmili. Veleč. g. župnik neče po nikakem dovoliti, da bi bratovščina sv. Cirila in Metoda prevzela petje, dostojno taki fari-župnik lahko trdi, da je petje, a kdo poje? To so priljubljene sestre bratovščine Madri di Maria in dr.

Stopi v cerkev sv. Antona novega. To je največja fara v Avstriji, šteje nad 60.000 vernih. Morda je tu čuti lepo petje? Bog pomiluj! — Pojdi v cerkev sv. Antona starega. Tu je pred kratkim župnikoval pred. g. Martelano, sedaj korar in župnik pri sv. Justu. A kako je on skrbel za slovensko cerkveno petje? Tu se napenja že več let sem 6 mōž, brez intonacije, brez takta, da te kar ušesa bole. Znani tržaški rodoljub „Orni Jurij“ vešba svojo šestorico kolikor more in sna: čast mu na tem! Ali gotovo je, da v najrevnišem selu na kmetih bolj sbrano pojo kot pri sv. Antonu starem v Trstu. — To ni krivda pevcev, ampak cerkvene oblasti. In če se pritožiš, odgovoré ti: Zahvali se Bogu, da se sploh še trpi slovensko petje v cerkvi v Trstu. Milo mi je pri srcu, ko premišlujem vse to.

Nedeljni počitek pri pekarskih pomočnikih. Iz Trsta nam pišejo: Ni dolgo temu, ko ste poročali v svojem listu o novem zakonu, zadevajočem nedeljni počitek. Posebno za pekarske pomočnike velja nedeljni počitek od 10. ure zjutraj do 10. ure svečer. V tem času ne bi se smeli dotekniti nobenega dela. Minoli teden dobili so pekarski mojstri osiroma gospodarji okrožnice, da s dnem 16. decembra stopi v veljavo tudi za peke zakon o nedeljnem počitku. Okrožnica ima tudi opombo, da bodo strogo kaznovani oni gospodarji, kateri bi se ne hoteli pokoriti določilom omenjenega zakona.

Minola je prva nedelja — in res se niso vsi gospodarji pokorili zakonu! Zato se vsi prizadeti pomočniki obračamo do gospoda s. k. obrtnega nadzornika Oskarja Polleya s ponižno prošnjo, da bi blagoizvolil ukreniti potrebno v ta namen, da se bodo spoštovala zakonska določila tudi s osiroma na nas siromašne pekarske pomočnike!

Ob tej priliki moramo posebno naglašati, da je naš pekarski stan sila težaven, kajti navadno se začne naše delo ob 7. ali 8. uri svečer in traja do drugega dne; po nekaterih pekarijah celo do poludne. Drugi rokodelci delajo po 6 dni v tednu, mi pa moramo delati tudi sedmi dan.

In potem se še nekateri čudijo in nas zasmehujejo, da smo šepasti in krovljasti.

Več pekarskih pomočnikov.

Občni zbor društva „Nabrežina“ se bode vršil v nedeljo dne 23. t. m. ob 8. uri pop. v društveni sobi.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti priredi dne 31. t. m. slovesen Silvestrov večer v dvorani Rojanskega posojilnega in konsumnega društva z raznovrstnim zanimivim programom: petjem, deklamacijami, igro in tombolo. Pri veselici bode sodelovalo tudi pevsko društvo „Zarja“. Program priobčimo v kratkem.

Iz okolice tržaške smo prejeli naslednji dopis:

In zopet moram zastaviti svoje pero; prvič zato, ker me vaše dana obljuba, potem pa tudi zato, da ustrojem čestiti prijatelji iz Sežane.

Mislil in bojim se, da se varam in da se z menoj vara tudi prijateljica iz Sežane, ako se nadejavi, da to dopisovanje privede na pravo pot katerokoli Slovenko. Na svojo globoko žalost vidim, da je vedno vse pri starem. To sem opazila posebno na Miklavžev večer našega vrliga „Sokola“.

Nastop sv. Miklavža je bil krasen, a zbolelo me je začuši, da je tudi ta prijatelj mladine izvedel, da nekatere naše gospike kramljejo vedno italijanski doma, na ulici in na veselicah. Zategadelj jim je polagal prav toplo na srce, naj se vendar enkrat iznebo to razvado, ki je zajedno narodni greh. Žal, da niti sv. Miklavž sam ni bil pravičen, ko je delil svoje darove: da ni obdaril samo onih, ki zaslužijo. Kako naj bomo pravični potem mi posvojniki? Mnogokatera je dobila dar, ki bi bila zaslužila, da jo pograbi „lucifer“ ter jo v kakem kotičku nauči govoriti slovenski. Da sem bila jaz „lucifer“, ne bi bila čakala še le povelja Miklavževa, ampak kar pobirala bi take grešnice. Oj videli bi, koliko krilo bi letelo z menoj v brlog! To bi bil jok in stok! In jaz bi bila neizprosna: jas bi jih držala toliko časa v kleščah, dokler si ne priuče — govoriti slovenski! A izpustila bi jih še le potem, ko so mi zatrdile, da ne bodo nikdar več brez potrebe govorile v tujščini. Ako bi se pa pregrešile v drugič, ne izpustila bi jih nikdar več! Ne mislite, da zahajam k našim veselicam le v ta namen, da opazujem, ali želja moja je: da bi bile vse jedne misli in jednega duha — da bi nijedna ne žalila slovenskega čuta. Rada bi videla, da bi bile vse vnete za mili in toliko tlačeni slovenski rod. Vedno želim, da bi ponehalo tisto mrzlo preziranje millega nam jezika. Najhujša bol mojemu srcu je ta, ako vidim, da mrzé naš jezik — latinske sestre. Veselilo bi me, da bi drage mi sestre položile roko na srce ter sprevidele, da sč svojo razvado žalijo slovenstvo. Ponosna bi bila, ako bi mogla naše Slovenke pokazati kot vsled drugim narodom: glejte, kako ljubimo me svoj narod in svojo domovino.

Malo nade imam sicer, — kakor rečeno — ali ne morem si kaj, da ne bi zopet avrila in spodbujala: vdramite se, ljube sestre, ako nočete, da pokličem „luciferja“! Nežna deca vam boji v vrgled, ki je zavrnila svojo nalogo v toli krasni slovenski! Rečite mi, ali ni krasen ta naš jezik? Mislilim, da ti otroci ne govoré italijanski med seboj in se svojimi stariši. „Lucifer“, kje si? **K o l i c a n k a.**

Iz Škedenja nam pišejo: Prosim, da mi dovolite mal prostorček v cenj. listu „Edinost“, da odgovorim dopisniku iz Škedenja od dne 11. t. m. (zjutranje izdanje.)

Takim nesprotnim opazovalcem, kakoršen ste Vi g. dopisnik, ne štejem si v čast, odgovarjati na podla in prazna vprašanja. V prvem odgovoru sem Vam povedal, kar menim, da je zadostovalo. Ako pa Vi tako dobro veste in ako ste res tako vešč v delu — in ne samo v pisanju — kakoršnega se kaže, tedaj Vam prav zadovoljno izročimo krmilo in nas bode povsem veselilo in Vam bomo jako hvaležni, ako Vi storite vse potrebno ostalo.

Če želite drugih odgovorov, vprašajte javno za-nje; drugače pa le ostanite v kotu. Član „Vesilec.“

Izgon. Dne 13. t. m. vršila se je pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti italijanskemu podniku Karlu Delbianco, zatoženemu z žaljenja Nj. Vel. cesarja. Sodišče je zaradi nedostatnih dokazov sicer rešilo obtožbeno obsodbo, toda pozneje ukazalo je s. k. policijsko ravateljstvo na temelju ces. patenta z dne 20. aprila 1854., da

Delbianco pobere svoja kopita ter da se razširi izgon zajedno na vse kronovine tostranske državne polovice. Gotovo je umestno, da se odpravijo iz naše države italijanski nemirneži, ki jedo med nami kruh, v zahvalo pa zaničujejo Avstrijo in narod, pri katerem utivajo gostoljubnost. Vrli Delbianco pa ni tega menenja, kajti uležil je proti povelju polic. ravateljstva utok na c. k. namestništvo.

Zginel mladenič. 19letni trgovski pomočnik Herman Škof, stanujoč na Kjadinu hāt. 83, zginil je dne 17. t. m. svečer in vse poizvedovanje po njem ostalo je doslej povsem brezuspešno. Ker se je bil mladenič israsil nudavno, da je sit življenja, možno je, da je izvršil žalostno svojo nakano.

Nezгода. Včeraj zjutraj vesal je 25letni mornar Ivan Skocanič jadro na jabolni ladiji „Conte L. Arturo“. Po naključju zdrnilo mu je in telebnil je kakih 20 metrov globoko na krov. Odnegli so ga v bolnišnico, kjer so konstatovali, da se je siromak strašno pobil na raznih krajih trupla.

Milijonar samomorilec. Te dni smo sporočili, da se je ustrelil v Lvoru milijonar grof Borochofsky. To dni so odprli v Lvoru samomorilecovo oporoko. Grof je volil vse svoje imetje, vredno nad 9 milijon glđ. v dobrodelnostne svrhe in pa snanstvenim zavodom. V blagajni našli so poldrugi milijon glđ. v gotovom denarju in jako mnogo vrednostnih papirjev.

Knjižnica za mladino. Temu hvalevrednemu literarnemu podjetju je izdajatelj g. And. Gaberšek, lastnik tiskarne v Gorici, bivši učitelj. Prvi snopič je dotiskan in obsega povesti: „Dva brata“, katera je dobila častno nagrado 100 K. od g. prof. Bezenška ter „Milosrdna Zorana“. „Knj. za ml.“ bode izhajala vsak mesec v trdno vezanih snopičih, obsežnih 5—6 pol. Prvi zvezek ima celó 6½ tiskanih pol. Za vse leto znaša naročnina fl. 1'80 ali 20 kr za vsak snopič posebe. Gotovo zelo nizka cena. Kdor ve, kako zelo treba naše mladini dobrih primernih spisov, bode gotovo od srca hvalečen možu, ki se je namenil izdajati tako važno slovstveno delo. Naj bi pa ne bilo šole, niti premožnejše družine na Slovenskem, ki bi ne imela pod svojo streho „Knj. za ml.“. Upamo, da se posebno učiteljstvo in duhovščina okleneta tega vsega priporočila vrednega podjetja. Slovanski stariši, ako hočete svojim otrokom napraviti veselje za božične praznike, omislite si za poskušnjo I. zvezek „Knj. za mladino.“ Lepšega daru ne morete dati svojim otrokom!

Policijsko. Organi polic. komisarjata v ulici Scuasa zaprli so 16letnega mornarja Ivana Cesarja iz Trsta, 16letnega dninarja Ivana Siningerja iz Ljubnega in 18letnega zidarskega pomočnika Ivana Colombina iz Trsta, ker so razgrajali na ulici. — Isti organi zaprli so 18letnega zidarskega pomočnika Ivana Petriča iz Trsta, ker je na sumu, da je te dni ukradel na Vrdeli razno obleko v družbi s sedaj že zaprtim Josipom Marvonom. — Po noči na včeraj ukradel je neznan tat iz hleva blizu Doline kmotu Blažu Bužanu iz Oprtija oslička, vrednega 20 glđ. — Postrešček Alojzij K., 38 let star, rodem iz Gorice, stanujoč pri iznajmljevalki postelj v hiši št. 10 v ulici Riborgo, pobegnil je, zapustivši svoji gospodinjji neporavnani dolg za stanovanje in hrano v znesku 22 glđ. — Predsinočnem zasačil je polic. nadzornik g. Cristoph 17letnega Alberta D., ko je izvadil iz neke nabiralnice za pisma jedno pismo, je odprl in shranil v žep. Odpeljal je tega mladenca, ki ima tako čudne pojme o tujih pismih, v zapor v ulico Tigor.

Koledar. Danes (20.) Liberat, muč.; Kristijan, škof. — Jutri (21.): t kvatre, Tomaž, apost. — Zadnji kraje. — Solnce izide ob 7. uri 41 min., zatoni ob 4. uri 13 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 6'5 stop., ob 2 pop. 9 stop.

Najnovejše vesti.

Pazin 19. V drugem razredu zmagali nad vse pričakovanje sijajno: s 388 proti 60 glasom. Slava slovanskemu Pazinu!

Dunaj 19. Povodom imenenda ruskega carja bil je danes dvorni obed, katerega so se udeležili cesar, nadvojvodi Karol Ludovik in Rainer, ruski poslanik knez Lobanov, ruski general Puškin, skupni ministri, ministrski predsednik knez Windischgraetz, minister a latere grof Andrássy, najvišji dvorni

dostojanstveniki in poslanik knez Fran Lichtenstein. Med obedom je napil naš cesar ruskemu cesarju.

Rim 19. Še vedno zapuščajo mnogi poslanci Rim.

Trgovinske brzojavke. Budimpešta. Pšenica za spomlad 6'75—6'78 Koruza za jesen 1895 7'07 do 7'08 Oves za spomlad 5'95—5'96 Ri nova 5'25—5'35. Koruza stara 5'50 do 5'70.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6'60—6'65, od 79 kil. f. 6'65—6'70, od 80 kil. f. 6'70—6'75, od 81 kil. f. 6'75—6'80, od 82 kil. for. 6'80—6'85. Ječmen 6'20—6'10; prosa 6'00—6'60.

Pšenica: Zmerne ponudbe. Popraševanje omejeno trg miren ali cene nespremenjene. Prodalo se je 12'00 met. stot. Vreme: mrzlo.

Praga. Naračnirani sladkor za december f. 11'70, januar f. 11'77. Malo bolj. mrzlo

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vrod, odpoklajatelj precej f. 28'25—28'50 Nov. marc f. 28'50—28'75 Concaesé za november-marc 29'25—29'50. Četvrti za november 30'—30'50. V glavah (sodič) za konec decembra 30'—

Havra. Kava Santos good average za december 90'—, za april 85'—.

Hamburg. Santos good average za december 71'—, marc 68'—, maj 67'—.

Dunajski borski 19. decembra 1894

Državni dolg v papirju	včeraj	danes
„ „ v srebru	100—	100'10
„ „ v zlatu	100'05	100'20
Avstrijska renta v zlatu	124'20	124'30
„ „ v krunah	97'95	98'20
Kreditne škejce	395'80	398'—
London 10 let.	124'30	124'25
Napoleoni	9'88/	9'88
100 mark	60'95	60'90
100 italj. lir	46'45	46'40

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitaria 12, (pa domače pri „Irvadkovcu“) priporoča modro frankinjo po 40, domačo črtno po 32, belo pivsko po 36 in „Riesling“ po 40 nđ. liter. — Dobra kuhinja in po ceni je vedno na razpolago. Za družinsko uporabo od 5 l. naprej 4 nđ. cenajo. — Držé se glaslo: „Rajak k rajaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

Podpisani usojam si naznaniti si. občinstvu, da sem odprl v ulici delle Poste nuove (na vogolu ulice Geppa) gostilno pod imenom

„Alle Poste nuove“

v kateri bodem točil *izbrana istrska vina* in skrbel za *izbrano kuhinjo*. Zajedno bodem imel zalogo *dobroznanih kranjskih klobas* in *prajčje okajeno meso* (Kaisersfleisch). Nadejaje se blagovoljna obilnega obiska, beležim se s odličnim spoštovanjem udani

Martin Vučko, gostilničar.

Proda se

v Zagorju ob Savi najlepše posestvo sredi trga, pripravno za vsako obrt; potem jako prostorni hlevi za živinorejo, sedaj dobro obiskovana gostilna, usnjarija, mesarija, coa. kr. poštni urad ter loterija, tik farne cerkve več prostorov za stavbo. Proda se vse skupaj, pa tudi na drobno. Več se poizvé pri lastniku **P. Weinberger-ju** v Zagorju.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izbrana vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Pontorosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino s mnogovrstnim lesom, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk so priporočila Anton Šorli, Cl. kavarnar.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojano pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre-skrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojano

(poprej Pertotova)

10 minut oddaljeno od mosta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvomi dvoranami, kjer so točijo izbrana **domača vina, teran, pivo v steklenicah** itd. Točna postrežba z gorkimi in mrzlimi jedlili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojano (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po naj-nizjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

so še vedno sprejemajo ob **uradnih urah** vsak četrtak od 8—7 ure svečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5